

NOVICE IZ STROKE NEWS FROM THE FIELD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

NOVICE GEODETSKE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

PREDSTAVNIKI GEODETSKE UPRAVE NA ZNANSTVENI SKUPŠČINI MEDNARODNEGA ZDRUŽENJA ZA GEODEZIJO

Med 1. in 5. septembrom 2025 je v kongresnem centru Palacongressi v Riminiju (Italija) potekala konferenca mednarodnega združenja za geodezijo IAG (angl. *International Association of Geodesy*) na temo »Geodezija za spreminjajoče se okolje«, na kateri se je zbralo več kot 680 udeležencev iz kakšnih 70 držav. Slovensko geodetsko upravo je zastopal dr. Klemen Medved, direktor Urada za geodezijo, ki je kot uradni delegat sodeloval na zasedanju sveta IAG in aktivno prispeval k znanstvenemu programu konference.

Na seji sveta IAG so obravnavali status ključnih geodetskih spremenljivk (EGV), predlog ustanovitve stalnega sekretariata IAG, strategije širitve članstva ter priprave na generalno skupščino IUGG 2027 v Incheonu. V znanstvenem delu je dr. Medved v okviru sekcije G03-2: Terrestrial Gravimetry predstavil prispevek »Modeliranje vertikalnih gravitacijskih gradientov z geodetskimi in geološkimi podatki«, pripravljen v sodelovanju z dr. Božom Kolerjem (UL FGG) in dr. Olegom Odalovićem (UB FCE). Predstavitev je bila dobro sprejeta in je spodbudila razpravo o uporabi metodologije v praksi.

Program konference je pokrival referenčne koordinatne sisteme, gravitacijsko polje, rotacijo in geodinamiko ter pozicioniranje in aplikacije, s poudarkom na satelitski gravimetriji, GNSS tehnologijah, opazovanju podnebnih sprememb in uporabi umetne inteligence v geodeziji. Udeležba GURS je prispevala k okrepitvi mednarodnega sodelovanja, usklajevanju standardov ter krepitvi vloge Slovenije v globalni geodetski skupnosti.

NAMERAVANI PODPIS MEMORANDUMA O SOGLASJU MED GEODETSKIMA UPRAVAMA SLOVENIJE IN INDIJE O SODELOVANJU

Vlada Republike Slovenije je na 166. redni seji 4. septembra 2025 obravnavala in podprla informacijo o nameravanem podpisu memoranduma o soglasju med geodetskima upravama Republike Slovenije in Indije o sodelovanju na področju geodezije, kartografije in infrastrukture prostorskih podatkov, vključno z digitalizacijo. Namen memoranduma je vzpostaviti okvir za izmenjavo izkušenj, informacij in dokumentacije ter izvedbo spletnih seminarjev, konferenc, delavnic in usposabljanj za strokovnjake obeh držav. Besedilo sporazuma je nastalo na pobudo indijske strani, v imenu slovenske geodetske uprave pa ga bo podpisal njen generalni direktor Tomaž Petek.

UPORABA BREZPILOTNIH LETALNIKOV V GEOMATIKI

Od 10. do 12. septembra 2025 je v Espooju na Finskem potekala konferenca UAV-G 2025 (angl. *Uncrewed Aerial Vehicles in Geomatics*) o uporabi brezpilotnih letalnikov v geomatiki, ki so se je udeležili

tudi predstavniki slovenske geodetske uprave. Tridnevni program je bil razdeljen po tematskih sklopih – od uporabe brezpilotnikov v gozdarstvu in kmetijstvu, avtonomne vožnje v gozdu ter hiperspektralnih senzorjev do urbane zračne mobilnosti in uporabe brezpilotnikov v notranjih prostorih.

Drugi dan je bil namenjen izzivom uporabe brezpilotnikov v grajenem okolju, predvsem pri pregledih zahtevnih in nedostopnih infrastrukturnih objektov ter oceni tveganj v urbanih območjih. Zaključni dan je bil posvečen umetni inteligenci, metodam računalniškega vida, strojnemu učenju in daljinskemu zaznavanju v vodnem okolju. Udeleženci so poudarili velik napredek na področju avtonomne navigacije in senzorike, hkrati pa izpostavili, da pomanjkljivo urejena zakonodaja v številnih državah še vedno pomembno omejuje operativno uporabo in izrabo podatkov brezpilotnih sistemov.

Več o konferenci in programu na povezavi: UAV-g 2025 - UAV-g 2025.

PLANET ON THE ROAD – BERLIN

Na Geodetski upravi izvajamo prve korake za nakup satelitskih posnetkov, ki bodo dnevno pokrivali površino celotne države in imeli zelo visoko prostorsko ločljivost (od 3 do 5 metrov). Posnetki bi bili na voljo celotni civilni javni upravi RS in bi zagotavljali prostorsko podlago za analize na številnih tematskih področjih. Na podlagi satelitskih posnetkov po svetu že spremljajo stanje na kmetijskih površinah in v gozdovih, uporabljeni so v monitoringu pozidanih površin, odlični so za definiranje območja naravnih nesreč, kot so požari, suše in poplave.

Podatke, ki ustrezajo preučnim in zastavljenim karakteristikam, zagotavlja podjetje Planet. Zato se je predstavnica Geodetske uprave dr. Andreja Švab Lenarčič s predstavnico Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani udeležila enodnevnega dogodka Planet on the road – Berlin, ki je potekal 24. septembra 2025 v Berlinu. Dogodek je bil poln učenja, mreženja in navdiha.

Več o podjetju in njegovih izdelkih si lahko preberete na njihovi spletni strani: <https://www.planet.com/>.

NOVELA ZAKONA O KATASTRU NEPREMIČNIN PRINAŠA JASNEJŠO UREDITEV IN BOLJŠE EVIDENTIRANJE NEPREMIČNIN

Državni zbor je 25. septembra 2025 sprejel spremembe in dopolnitve Zakona o katastru nepremičnin (ZKN-A), s katerimi Ministrstvo za naravne vire in prostor odgovarja na izzive, zaznane v treh letih izvajanja zakona. Cilj novele je povečati učinkovitost in vsebinsko jasnost določb ter odpraviti ovire, ki otežujejo evidentiranje podatkov o nepremičninah.

Novela med drugim odpravlja administrativne ovire (na primer hkratni izbris stavbe in vpis nadomestne gradnje, poenostavitve pri posebnih podatkih o lastnikih), optimizira postopke v inženirskem delu (dostop geodetskih podjetij do informacijskega sistema katastra, samostojno pridobivanje listin) in jasneje ureja pravila bonitiranja zemljišč ter spremljajočih evidenc. Nadgrajuje se elektronska povezanost med katastrom in zemljiško knjigo, uvajajo se izjemni režimi za sodne elaborate, ureditev se usklajuje s prostorsko zakonodajo. S spremenjeno oziroma dopolnjeno ureditvijo ZKN-A bo kataster nepremičnin ohranil in okreplil funkcijo uradne temeljne evidence o nepremičninah, katere namen je prikaz dejanskega stanja nepremičnine kot celote, podatki o njej pa so sistemsko in enotno vpisani za vse/vsako nepremičnino.

VELIKO ZANIMANJE ZA DELO IN STORITVE GEODETSKE UPRAVE NA FESTIVALU ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Na Festivalu za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO) v Cankarjevem domu je Geodetska uprava predstavila portal eProstor, aplikacijo Javni vpogled v podatke o nepremičninah ter publikacijo *Kako izvedeti več o moji nepremičnini*, ki je med obiskovalci vzbudila veliko zanimanja. Izvedeno je bilo tudi predavanje Kaj vemo o naših nepremičninah? (Simona Smrtnik in mag. Marko Suhadolc), na katerem so udeleženci dobili odgovore na vprašanja o javnih evidencah in množičnem vrednotenju. Stojnico so obiskali tudi predsednik vlade dr. Robert Golob, minister za naravne vire in prostor Jože Novak ter nekdanji predsednik republike Milan Kučan, obiskovalci pa so lahko preizkusili info točko – foto kotiček, ki po festivalu deluje na sedežu GURS v Ljubljani.

GEODETSKA UPRAVA JE PREJELA PLAKETO CIVILNE OBRAMBE NA SLOVESNOSTI NA BRDU PRI KRANJU

Na osrednji proslavi ob dnevu civilne obrambe, ki je 29. septembra potekala na Brdu pri Kranju pod sloganom »Civilna obramba krepi odpornost«, je Geodetska uprava prejela plaketo civilne obrambe za prispevek k razvoju, delovanju in opravljanju nalog civilne obrambe Republike Slovenije. Slavnostni program sta zaznamovala nagovor ministra za obrambo mag. Boruta Sajovica in predsednika vlade dr. Roberta Goloba, ki je poudaril pomen dobro organiziranega sistema za varno prihodnost naslednjih generacij.

Priznanje Geodetski upravi potrjuje ključni pomen zanesljivih prostorskih podatkov pri zaščiti in reševanju, načrtovanju odziva na izredne dogodke in krepitvi odpornosti države. GURS prispeva z ažurnimi evidencami (kataster, naslovi, stavbe, infrastruktura), podporo pri odločanju ob naravnih nesrečah (dostopi, evakuacijske poti, analize vplivov) ter razvojem digitalnih orodij, kot je eProstor, ki omogočajo hiter in varen vpogled v podatke službam civilne zaščite in drugim pristojnim institucijam.

Slika 1: Plaketa civilne obrambe za prispevek k razvoju, delovanju in opravljanju nalog civilne obrambe Republike Slovenije.

GEODETSKA UPRAVA SE JE USPEŠNO PREDSTAVILA NA KARIERNEM SEJMU

Geodetska uprava se je na kariernem sejmu v Ljubljani predstavila kot sodobno delovno okolje za strokovnjake s področij geodezije, GIS-a, kartografije, informatike in podatkovne analitike. Obiskovalcem smo na stojnici predstavili ključna področja, na katerih deluje slovenska geodetska uprava: kataster nepremičnin, množično vrednotenje nepremičnin, prostorsko podatkovno infrastrukturo in kartografijo. Obiskovalce je zanimala pot od surovih podatkov do uporabnih storitev, kakovost in interoperabilnost prostorskih podatkov ter priložnosti za profesionalni razvoj v javni upravi.

Predstavili smo tipične poklicne vloge, načine vključevanja novih sodelavcev (mentorstvo, učenje na projektih) in vstopne priložnosti za študente ter mlade strokovnjake. Obiskovalcem smo za nadaljnje

korake ponudili pregled prostih delovnih mest na portalu ter kratek obrazec za iskalce priložnosti, preko katerega jih lahko obveščamo o ustreznih razpisih. Povratne informacije s sejma bomo uporabili pri prihodnjih zaposlitvenih nastopih in oblikovanju jasnih opisov delovnih mest.

KONFERENCA INTERGEO 2025

Od 7. do 9. oktobra 2025 je v Frankfurtu potekala konferenca INTERGEO, vodilni svetovni sejem za geodezijo, geoinformacije in upravljanje zemljišč. INTERGEO je osrednja platforma za razprave o rešitvah za globalne izzive, kot so podnebne spremembe, urbanizacija in upravljanje virov, ter združuje najnovejše trende na področjih geoinformacij, geodetskih meritev, GIS-a, daljinskega zaznavanja, brez-pilotnih sistemov, pametnih mest in trajnostnega urbanega razvoja.

Frankfurt je bil tri dni središče svetovne geoprostorske skupnosti: več kot 18.500 obiskovalcev iz 119 držav, 530 razstavljalcev in preko 1200 udeležencev konference je pokazalo, da se panoga hitro razvija in povezuje. Teme so vključevale geo-umetno inteligenco, digitalne dvojčke, opazovanje Zemlje, mobilno kartiranje, 3D mestne modele ter varovanje kritične infrastrukture. Geodetska uprava je z udeležbo sledila razvoju tehnologij, ki bodo vplivale na razvoj prostorskih podatkov in javnih storitev, ter iskala rešitve za še bolj pametno in trajnostno upravljanje prostora v Sloveniji.

Več vsebin na spletni strani Intergeo: <https://dw.de/intergeo/de>.

GURS NA 2. ZBORU GEODETOV SRBIJE IN REPUBLIKE SRBSKE: GEOSLOVENIJA KOT ZGLED POVEZOVANJA PODATKOV

Od 13. do 15. oktobra 2025 je v etnološki vasi Stanišići pri Bijeljini potekal 2. zbor geodetov Srbije in Republike Srpske, eden največjih regijskih strokovnih dogodkov s področja geodezije, ki je pritegnil kakšnih sedemsto udeležencev. Slovensko geodetsko upravo je zastopal Matjaž Grilc, ki je v plenarnem delu predstavil predavanje »GeoSlovenija – moč povezovanja v novi eri geoprostornih podatkov«. Poudaril je prehod od klasične prostorske infrastrukture, temelječe na standardizaciji po vzoru INSPIRE, k sodobnemu modelu horizontalnega povezovanja resorjev in gradnji nacionalnega podatkovnega prostora SLO4D.

GeoSlovenija je bila predstavljena kot skupnost in podatkovni ekosistem, ki povezuje institucije in končne uporabnike ter zagotavlja prostor zaupanja in konkretne operativne rešitve. Poseben poudarek je bil na konceptu posredovanja ažurnih rastrskih podatkov na podlagi komercialnih satelitskih posnetkov PlanetScope, ki bodo omogočili stalno spremljanje sprememb v prostoru, od črnih gradenj do degradacije okolja. Ob robu konference so potekali pogovori z vodstvi geodetskih uprav Srbije in Republike Srbske o digitalizaciji, interoperabilnosti in usklajenem razvoju nacionalnih sistemov prostorskih podatkov.

TEHNIČNO SREČANJE IN SREČANJE STALNIH PREDSTAVNIKOV EUROGEOGRAPHICS

Na sedežu organizacije EuroGeographics v Bruslju je 15. in 16. oktobra 2025 potekalo redno tehnično srečanje predstavnikov evropskih geodetskih uprav, ki pripravljajo nacionalne podatke za vseevropske zbirke, ter srečanje stalnih predstavnikov EuroGeographics. Geodetsko upravo RS je na obeh srečanjih zastopala Marjana Duhovnik, vodja sektorja za topografski sistem in stalna predstavnica GURS pri EuroGeographicsu.

GURS redno vzdržuje podatke za tri zbirke: EuroRegionalMap (ERM), EuroGlobalMap (EGM) in EuroBoundaryMap (EBM), pri čemer se EGM pripravlja z generalizacijo iz ERM. Na srečanju so predstavili

časovni načrt obnove zbirk v letu 2026, obravnavali tehnične izzive standardizacije in validacije podatkov ter usmeritve za nadaljevanje projekta Open Maps for Europe 2 (OME2), v katerem je Slovenija vključena v prvi krog držav. Poseben poudarek je bil na spremembi strategije članarin, ki bo od leta 2027 vezana na BDP držav članic. Na srečanju se je še enkrat pokazalo, da ima GURS prepoznavno vlogo pri oblikovanju vseevropskih referenčnih podatkov in interoperabilnih rešitev.

POLLETNO POROČILO O SLOVENSKEM TRGU NEPREMIČNIN ZA LETO 2025

Geodetska uprava je na spletnih straneh objavila Poročilo o slovenskem nepremičninskem trgu za prvo polletje 2025. Po treh letih stalnega upadanja prometa je v prvem polletju prišlo do obrata: število transakcij z rabljenimi stanovanji v večstanovanjskih stavbah se je v primerjavi z drugim polletjem 2024 povečalo za približno 30 %, s stanovanjskimi hišami pa za približno 20 %. Povečal se je tudi promet z zazidljivimi zemljišči, čeprav nekoliko manj izrazito. Hkrati se je nadaljevala rast cen stanovanjskih nepremičnin in zemljišč za gradnjo.

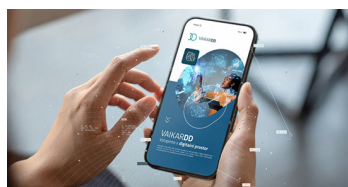
Srednja cena rabljenega stanovanja na ravni države je prvič presegla 3000 EUR/m², v Ljubljani pa dosegla skoraj 4900 EUR/m². Rast cen podpirajo padci fiksnih obrestnih mer za stanovanjske kredite, visoka zaposlenost, rast plač ter omejena ponudba zazidljivih zemljišč in dolgotrajni postopki umeščanja novih projektov v prostor. Poročilo, dostopno na portalu Prostor (zavihek Trg nepremičnin – Poročila), podrobneje analizira trende po regijah in tipih nepremičnin ter izpostavlja, da brez večjih gospodarskih ali političnih pretresov v bližnji prihodnosti ni pričakovati večjih preobratov v gibanju cen.

Poročilo je dostopno na portalu Prostor, na spletni strani Trg nepremičnin, v zavihku Poročila.

VAIKARDD – SLOVENIJA Z GRADNJO GEOPROSTORSKEGA DIGITALNEGA DVOJČKA VSTOPA V DIGITALNI PROSTOR

Ministrstvo za naravne vire in prostor (Geodetska uprava RS in Direktorat za prostor in graditev) je začelo izvajati strateški projekt VAIKARDD – Vstopimo v digitalni prostor. Projekt nadgrajuje dosežke **E-prostor in SLO4D** ter postavlja temelje za vzpostavitev geoprostorskega digitalnega dvojčka Slovenije in sodobnega podatkovnega ekosistema. Skupna vrednost projekta znaša 9,39 milijona EUR, od tega Evropski sklad za regionalni razvoj prispeva 5,35 milijona EUR v okviru Programa evropske kohezijske politike 2021–2027, preostanek sofinancira Republika Slovenija.

Projekt je skladen z Evropskim digitalnim desetletjem, Strategijo digitalne Slovenije 2030, Nacionalnim programom za umetno inteligenco in Strategijo digitalnih javnih storitev. Cilji vključujejo digitalizacijo javnih storitev in enostaven dostop do prostorskih podatkov, vzpostavitev varne digitalne infrastrukture, razvoj geoprostorskega digitalnega dvojčka z napredno 3D vizualizacijo in analitiko, uporabo umetne inteligence ter zagotavljanje kakovostnih 4D podatkov za različne uporabnike. V praksi bo VAIKARDD omogočil lažje spremljanje sprememb v prostoru, boljše načrtovanje in odzivanje na naravne nesreče, napredne vizualizacije scenarijev razvoja ter večjo preglednost odločanja pri urejanju prostora in nepremičnin.

Slika 2: Slovenija z VAIKARDD-om dokazuje, da digitalni prehod ni cilj sam po sebi, temveč orodje za boljšo kakovost življenja, konkurenčno gospodarstvo in učinkovitejšo javno upravo.

GEODETSKA UPRAVA NA KONFERENCI UPRAVLJANJE Z VODAMI V DIGITALNI DOBI: PRILOŽNOSTI IN IZZIVI

Na mednarodni konferenci »Upravljanje z vodami v digitalni dobi: priložnosti in izzivi«, ki je 4. in 5. novembra potekala v Portorožu, sta slovensko geodetsko upravo zastopala mag. Erna Flogie in mag. Matej Sotlar. V ospredju njunih nastopov je bila vloga kakovostnih in povezanih prostorskih podatkov pri varnem, trajnostnem in odzivnem upravljanju voda ter prostora.

Mag. Erna Flogie je predstavila projekt »Zeleni slovenski lokacijski okvir SLO4D« kot most med podatki o vodi, prostoru in naravi ter poudarila pomen 3D topografije, poševnega aerofotografranja in satelitskih posnetkov visoke ločljivosti za zaznavanje sprememb in modeliranje tveganj. Mag. Matej Sotlar je prikazal napredek projekta Geo Slovenija z vidika uporabniških potreb in tehnične arhitekture – od standardizacije in katalogov metapodatkov do skupnih gradnikov za integracije in help desk. Skupni imenovalec obeh predstavitev je bil poudarek na tem, da so povezani podatki in dogovorjeni standardi nujni za učinkovito odzivanje ob poplavah in sušah, pregledno načrtovanje infrastrukture ter večjo pravno varnost pri upravljanju nepremičnin.

GEODETSKA UPRAVA NA KONFERENCI JUTRI

Na Brdu pri Kranju je 7. novembra potekala druga konferenca Ministrstva za javno upravo z naslovom »JUTRI – Javna uprava, trendi, razvojne priložnosti in izzivi«. Geodetska uprava je na konferenci predstavila projekt Geo Slovenija, skupnost, ki povezuje upravljavce in uporabnike prostorskih informacij z različnih področij (nepremičnine, prostor, okolje, vode, narava) ter skrbi za interoperabilnost, standarde, usposabljanja in promocijo rabe prostorskih podatkov. Na predstavitvenem prostoru smo prikazali, kako Geo Slovenija olajša iskanje zanesljivih prostorskih podatkov, podpira odločanje in povezuje državne ter lokalne sisteme v enotno uporabniško izkušnjo.

PREDSTAVITEV REZULTATOV PROJEKTA ODPRTI ZEMLJEVIDI ZA EVROPO 2 (OME2)

EuroGeographics je 12. novembra 2025 v Bruslju pripravil predstavitev rezultatov projekta Open Maps for Europe 2 (OME2). V uvodnem nastopu je generalni direktor Geodetske uprave Tomaž Petek, ki trenutno predseduje upravnemu odboru EuroGeographics, poudaril, da prava vrednost projekta izhaja iz tega, da so podatki usklajeni in uporabni na ravni celotne Evrope. EuroGeographics z združevanjem nacionalnih podatkov in kolektivno akcijo ustvarja interoperabilne vseevropske podatkovne nize, pripravljene za podporo evropskim politikam.

Projekt OME2, ki ga sofinancira EU, nadgrajuje pet obstoječih zbirk, vključno s pilotnim odprtim katastrskim zemljevidom, in podpira cilje Evropske strategije za podatke. Na dogodku so predstavili primere uporabe, med drugim analize čezmejne dostopnosti na podlagi cestnega omrežja, ki so jih predstavili pri Eurostatu. Zaznati je bilo veliko zanimanje uporabnikov – portal Open Maps for Europe uporablja več kot 21.000 uporabnikov, OME2 nabor podatkov visoke vrednosti pa več sto specializiranih uporabnikov. Za nadaljevanje aktivnosti je bil vzpostavljen konzorcij EuroGeographics in nacionalnih institucij iz Nemčije, Francije in Nizozemske, kar zagotavlja dolgoročno vzdržnost in razvoj storitev.

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FGG

Fakulteta za gradbeništvo
in geodezijo

NOVICE FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO UNIVERZE V LJUBLJANI (UL FGG)

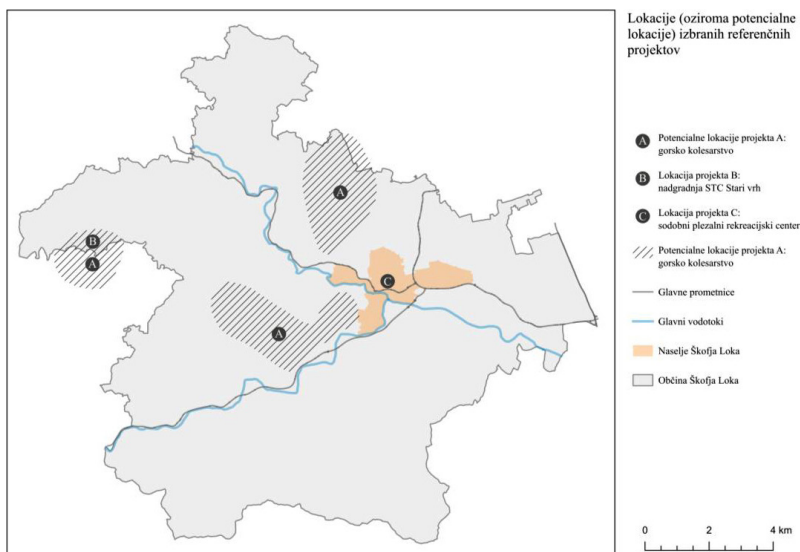
Odbor za Prešernove nagrade na UL FGG vsako leto v septembru pregleda in oceni raziskovalne naloge študentov, oddane v skladu s Pravilnikom o nagradah in priznanjih UL FGG ter Pravilnikom o podeljevanju Prešernovih nagrad študentom Univerze v Ljubljani. Za obdobje september 2024–avgust 2025 je odbor prejel pet nalog študentov druge stopnje UL FGG. Dve nalogi pokrivata področje geodezije in geoinformatike, ena pa področje prostorskega načrtovanja. Vse tri prejmejo fakultetno Prešernovo nagrado. V nadaljevanju so predstavljeni kratki povzetki raziskovalnih nalog.

Prešernova nagrajenka: **Katjuša Potočnik**

Naslov naloge: **Izvedljivost razvoja turizma v prostoru na primeru občine Škofja Loka**

Mentorstvo: mentor **doc. dr. Gregor Čok**, somentor **asist. dr. Gašper Mrak**

Naloga preučuje razvojne turistične dokumente in njihovo uresničevanje v prostoru. Razvojne strategije na državni, regionalni in lokalni ravni določajo cilje in usmeritve, njihova dejanska izvedba pa je odvisna od prostorskih aktov, zakonodaje, lastništva zemljišč ter poslovnih interesov. Avtorica z medsebojno primerjavo dokumentov preverja njihovo vsebinsko, strukturno in terminološko usklajenost. Na primeru

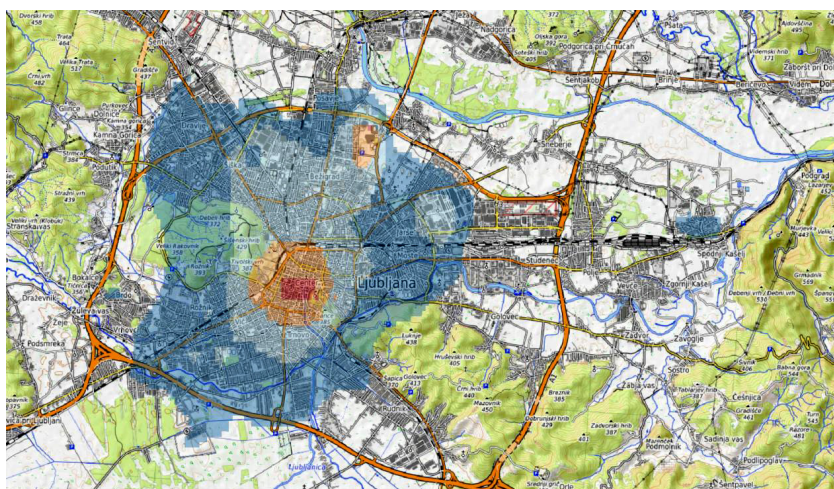
občine Škofja Loka ocenjuje izvedljivost strateških usmeritev v okviru občinskega prostorskega načrta in drugih izvedbenih pogojev. Na podlagi analize prostorske izvedljivosti izbranih projektov oblikuje dva metodološka predloga za ocenjevanje izvedljivosti projektov turističnih strategij, tako obstoječih kot novih. Metodologiji naj bi v prihodnje služili kot orodje za preverjanje, ali so strateški projekti prostorsko uresničljivi, ter kot podpora pri pripravi novih strategij. Namen naloge je povečati možnosti realizacije projektov v praksi in s tem okrepiti verodostojnost turističnih strategij pri njihovem uresničevanju v fizičnem prostoru.

Prešernov nagrajenec: **Juš Gašparič**

Naslov naloge: **Prikaz svetlobnega onesnaženja Slovenije s kartami pojavnosti**

Mentorstvo: mentor **doc. dr. Dušan Petrovič**, somentorica **asist. dr. Ana Potočnik Buhvald**

Raziskovalna naloga obravnava svetlobno onesnaženje v Sloveniji, ki postaja vse pomembnejši okoljski izziv. Avtor analizira kompozite satelitskih posnetkov NOAA VIIRS DNB, pri katerih vrednosti radiance izražajo stopnjo nočne osvetljenosti. Rezultati so prikazani s časovnimi vrstami in kartami pojavnosti, glajenimi z IDW interpolacijo in metodo KDE. Raziskava zajema obdobje 2013–2022 na večjih urbanih območjih, med njimi Ljubljano, Maribor, Trst s Koprom, Celje, Novo mesto in Kranj, pri čemer posebno pozornost namenja vplivu pandemije covid-19. V Ljubljani primerja stanje pred, med in po pandemiji ter ugotavlja, da je začasni upad radiance v letu 2020 hitro nadomestila ponovna rast. Za leto 2022 prikaže statistike radiance, ki ponujajo vpogled v prostorsko porazdelitev svetlobnega onesnaženja na ravni države. Rezultati razkrivajo rahlo, a stalno naraščanje onesnaženja, kar je skladno z globalnimi trendi. Naloga prispeva k razumevanju dolgoročnih sprememb v slovenskih mestih, potrjuje občutljivost nočne osvetljenosti za družbeno-gospodarske spremembe ter poudarja širjenje svetlobnega onesnaženja iz urbanih središč v zaledje in manjša naselja. S tem pomembno dopolnjuje dosedanje raziskave in ustvarja podlago za prihodnje ukrepe.

LJUBLJANA: ABSOLUTNA RAZLIKA RADIANCE 2019 > 2020

Radianca
 1,0 - 1,5
 1,5 - 2,0
 2,0 - 2,5
 > 2,5

Uporabljeni podatki:
 NOAA VIIRS DNB ANNUAL
 Osnovna karta: Open Topo Map
 Avtor: Juš Gašparič

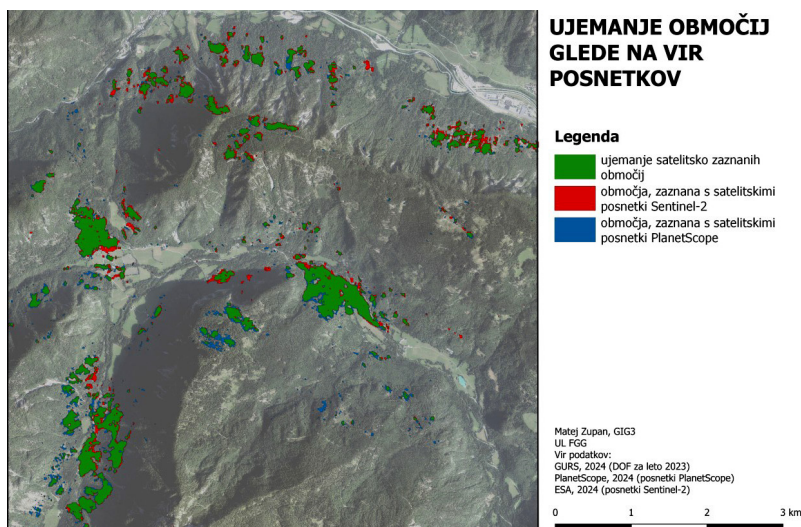
QGIS

Prešernov nagrajenec: **Matej Zupan**

Naslov naloge: **Analiza posledic vetroloma v Zgornjesavski dolini z uporabo satelitskih posnetkov**

Mentorstvo: mentor **prof. dr. Krištof Oštir**, somentorica **asist. dr. Ana Potočnik Buhvald**

Naloga obravnava pomen gozdov kot ključnega naravnega vira, ki zagotavlja ekološke, gospodarske in socialne funkcije, ter izpostavlja njihovo ranljivost zaradi podnebnih sprememb in pogostejših vremenskih ujm. Med najbolj destruktivnimi so vetrolomi, ki lahko v kratkem času poškodujejo velika območja gozdov, povzročijo izgubo lesne biomase in povečajo tveganje za izbruhe podlubnikov. Smrekovi gozdovi v Sloveniji so zaradi plitvega koreninskega sistema in homogenih sestojev posebej občutljivi, sanacija poškodb na težko dostopnih območjih pa je zahtevna in nevarna. Zato se kot učinkovita rešitev izkaže uporaba podatkov daljinskega zaznavanja, ki omogočajo hiter, varen in stroškovno učinkovit pregled škode. Raziskava se osredotoča na julij 2023, ko je močan veter prizadel doline Krma, Kot in Radovna ter povzročil obsežne poškodbe. Avtor je uporabil veččasovne optične posnetke Sentinel-2 in PlanetScope za zaznavanje sprememb ter določitev površin poškodovanih gozdov. Rezultate je preveril z visokoločljivim ortofotom, na podlagi podatkov o gozdnih sestojih pa ocenil količino poškodovanega lesa, kar je potrdil z dejanskimi podatki sanitarne sečnje. Ugotovitve potrjujejo, da je daljinsko zaznavanje zanesljivo orodje za hitro oceno škode po vetrolomih ter pomembna podpora pri načrtovanju sanacije in trajnostnem gospodarjenju z gozdovi.

Klemen Kozmus Trajkovski,

predsednik Odbora za Prešernove nagrade UL FGG 2024/25

NOVICE INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE

NAGRADA MATJAŽU GRILCU ZA INŽENIRSKO ODLIČNOST

V ponedeljek, 17. novembra 2025, je pooblaščen inženir Matjaž Grilc dobil nagrado za inženirsko odličnost, najvišje priznanje Inženirske zbornice Slovenije. Nagrado podeljujejo posameznikom, ki s svojim delom bistveno prispevajo k razvoju in ugledu inženirske stroke. Matjaž Grilc jo je prejel, ker je izjemna in prepoznavna osebnost slovenske geodetske stroke in ker je s strokovnostjo in vizijo zaznamoval razvoj geodezije, razvoj prostorskih evidenc doma in v tujini. S svojo aktivnostjo in energijo še vedno povezuje stroko, gospodarstvo in javne institucije.

Matjaž je inženir, ki združuje vrhunsko strokovnost, idejo in organizacijsko vizijo (ki ju tudi uresniči) na področju geodezije. Njegova predanost stroki in širjenju znanja pušča mlajšim generacijam inženirjev in družbi kot celoti trajno dediščino.

Izpostavljam tudi, da je bil Matjaž soustanovitelj in dolgoletni funkcionar ključnih stanovskih organizacij: bil je predsednik izvršnega odbora Zveze geodetov Slovenije, urednik Geodetskega vestnika, ustanovni član Gospodarskega interesnega združenja geodetskih izvajalcev in prvi predsednik Matične sekcije geodetov Inženirske zbornice Slovenije.

Matjaž je prvi pooblaščen inženir geodezije, ki je dobil nagrado za inženirsko odličnost, in tako ostaja pomemben del tradicije zbornice. Med preteklimi nagrajenci najdemo Marjana Pipenbaherja, dr. Vojkana Jovičiča in dr. Viktorja Marklja.

Nagrada je bila slavnostno podeljena na Dnevu zbornice, ki je bil letos organiziran v Slovenski filharmoniji. Pomen zbornice in vlogo pooblaščenih inženirjev sta s svojo prisotnostjo potrdila minister za naravne vire in prostor Jože Novak ter minister za javno upravo mag. Franc Props. Prireditve so se udeležili tudi generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije Vesna Nahtigal, direktor Geodetske uprave RS Tomaž Petek, predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Jernej Prijon ter številni predstavniki gospodarstva in javne uprave.

Prisotne so bile tudi delegacije stanovskih zbornic iz sosednjih držav: predsednica hrvaške zbornice gradbenih inženirjev in predsednica Evropskega sveta inženirskih zbornic Nina Dražin Lovrec, predsednik makedonske zbornice arhitektov in inženirjev Dejan Metikoš, predsednik inženirske zbornice Srbije Veljko Bojović, predsednik reda inženirjev Gorice Alberto Pich in predsednik reda inženirjev Trsta Giovanni Basileso.

Poleg nagrade za inženirsko odličnost je priznanje za zaslužnega člana zbornice dobil pooblaščen inženir Gorazd Humar, strokovnjak za gradbeno inženirsko dediščino ter avtor številnih publikacij o mostovih. Zbornica je ob tej priložnosti pozdravila tudi več kot 80 novih pooblaščenih inženirjev, ki so se v preteklem letu vpisali v imenik in tako še okrepili skupnost, ki šteje kar 7041 članov.

Slika 1: Matjaž Grilc, govor.

Slika 2: Matjaž Grilc, priznanje.

Slika 3: sprejem mladih inženirjev v IZS

Slika 4: (iz leve proti desni) Matej Plešnar, mag Franc Props, Matjaž Grilc, Jože Novak, mag. Črtomir Remec.

Matej Plešnar, inž. geod.

Predsednik MS Geo IZS

Vir fotografij: IZS